

ἄγριοι ἐν μέσῳ τόσου κόσμου, ὅχι σῆμας καὶ τόσον ἀτολμοὶ ώστε νὰ μὴ κλέψουν τὰ κουδούνια τὰ ὁποῖα γρειάζονται καὶ νὰ τραπᾶσιν εἰς φυγὴν ὄρμητικοὶ καὶ ἀκάθεκτοι. Περὶ τὸ ἀστραπαντον τοῦτο ἐπεισόδιον τῆς ποιμενικῆς ζωῆς ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει ὀλίγας σελίδας ἐκτάκτου περιγραφικῆς φαντασίας, κορυφουμένης περιεργότατα εἰς τὴν ἀπαριθμησιν καὶ τὴν ἔμψυχον παράστασιν τῶν ἐν τῇ πανηγύρει πωλουμένων κουδουνιῶν. Τρίτη καὶ τελευταίᾳ ἔργεται ἡ «Θειακούλα, ἴστορία τῆς παραμονῆς». Εἶνε τῶν Χριστουγένων ἡ παραμονή, καὶ τὸ γλυκύτατον θέλγυπτον τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ ζοφερώτατα χειμερινὸν τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν ποίησιν τῶν ὥραιῶν δημοτικῶν παραδόσεων, καὶ τὴν ἀπόγνωσιν τῆς μοναξίας καὶ τὴν συμφορὰν τοῦ γήρατος, ὅλα ὄμοι συμβολικῶς τὰ ἐμφυσῆται εἰς τὸ πνεῦμα ἡ ἡρωὶς τοῦ διηγήματος, ἡ γραία καὶ πανέρημος Θειακούλα. «Ἔω χιονίζει. «Εἴχε σωπάσει κάθε φύσημα ἀνέμου καὶ οἱ λευκόφτερες χιονόψυχες, οἱ ἀμάλαχες πεταλούδες τ' οὐρανοῦ, ποῦ πρώτα σὰν τρελλὲς φτεράκιζαν ἐδὼ καὶ ἐκεὶ καὶ ἀμά ποῦ κάθιζαν στοὺς τοίχους καὶ στὰ κεραμίδια ἔσθηναν ἐλαφρὰ καὶ γλήγορα σὰν ἀσπρες σπίθες, τώρα ἔπειταν ἀπὸ φυηλὰ χωρίς πολλὰ τρελὰ πετάματα καὶ παιχνίδια στὸν ἀγέρα, μὰ πλειό βιαστικές, πλειό μεγάλες καὶ πλειό ἵσες κάτου. Κατέβαιναν κατέβαιναν γλήγορα καὶ μυστικά, ἀμέτρητες καὶ ἀτελείωτες ἀπὸ τὴ βάθη τ' οὐρανοῦ, ποῦ θάνι ἔλεγες βιαζόνται κανένας μὴ τῆς καταλάθῃ καὶ ἥθελαν νὰ προφτάσουν. Κι ἔρχισαν νὰ σκεπάζουν γύρω ἀλαφρά καὶ ἡσυγα ὅλον τὸν κόσμο, ἀλλοῦ πυκνότερες κι ἀλλοῦ πλειό σκορπισμένες, σὰν ἀπὸ ἀράχην καλόπλευτο πανί, ποῦ ἀλλοῦ εἶνε πλειό κρουστὸ καὶ ἀλλοῦ ἀγανὸ ἡ ξεσχισμένο».

Μὲ τοιοῦτον καιρὸν ἐγκαταλείπει ἡ ὑπέργηρως καὶ παντέρημος Θειακούλα τὴν πτωχικὴν τρῷαλην τῆς ἔνθα ἐρρίγει ἐκ τοῦ κρύου καὶ περιέρχεται ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ εὑχεται τοῦ χρόνου καὶ μὲ τὸ λάλον στόμα τῆς διηγεῖται ἴστορίας τῶν Καλικαντζάρων, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη τῆς εἶνε πλουσία ἀποθήκη ἀλλὰ μόλις ἀποδέχονται τὰς εὐχάς της, καὶ ἀποδιώκουν εὐσγήμως τὴν φορτικὴν γραίαν, ἡ ὁποία οὕτω περιπλανωμένη καταλαμβάνεται ἀπὸ τὴν νύκτα, καὶ πίπτει ἀποκαμψμένη ἐκεὶ ἀπέξω τῆς καλύθης της, καὶ ἀποναρκοῦται, καὶ σήνει καὶ τῆς γίνεται σάβανον ἡ χιών. Καὶ τὴν θλιβερὰν φύσιν ἐν τῷ λευκῷ σιωπηλῷ τῆς πένθει πληροῖ ἡ εἰκὼν τῆς Θειακούλας, ἐναργήτης ἐν τῇ πραγματικότητι αὐτῆς καὶ ἐν ταύτῳ φανταστικῆς διαστάσεις προσλαμβάνουσα, ὡς πλαστικὴ τις ἀληγορία αὐτῆς τῆς λαϊκῆς ἡδυλάλου ποιήσεως, ἥτις ἀποθνήσκει ζένη ἐντὸς τῆς ιδίας πατρίδος της, ἀστεγος, ριγούσα, ὑφ' ὅλων ἀποδιωκομένη διότι ὅλων συνταράττει τὴν μεγάλην ἑορτήν, τὴν ὁποίαν διάγουσιν ἀνέτως, ἀδιαφόρως, καὶ πεζότατα. «Μὲ βραχιασμένη φωνὴ καὶ σὰν ἀπὸ βαθιὰ βραχιασμήν, ἔκραζε μὲ παράπονο δυὸ τρεῖς φορὲς τὴ μαύρη κόρη της, Λένη, Λένη, καὶ πάλε γύρισε στὸ βαθὺ καὶ βαθύτερο κοιμισμό της. Τῆς ἥρθαν ὄνειρα στὸ νοῦ πλανόμορφα καὶ γοητεμένα, πόλεγε πῶς ἀλή-

θεια τὰ θωροῦσε, καὶ πλάσματα ἰλαρά, μὰ γελασμένα τῆς παράστασιν ἡ φαντασία. Βρέθηκε ἀξιφνα κοντὰ στὴ φωτιὰ στὸ παραγώνι, ποῦ ἦταν καλόστρωτο κι ἀπαλό, σῆμας τὸ ξερε σὰν εἶχε τὴν Λένη, κι ἔλαμπε ἡ φλόγα τῆς φωτιᾶς, καὶ πύρωναν ὡς πέρα τὰ χοντρὰ δαυλὶα ποῦ καίγονταν μὲ βρόντο καὶ Λένη τῆς παρέστεκε στὸ πλευρὸ καὶ συγχά τὴν ρώταγε μὲ ἀγάπη καὶ ἔγνοια. Καὶ ἀπλωσε ἀγάλια τὰ πόδια καὶ στὴν ἀγγωνὴ καὶ πλάγιασε κεῖ στὸ ἀπαλὸ στρώμα. Κι ἀποκοιμήθηκε γλυκά, ἐνῷ στὸ αὐτιά τῆς σώνονταν ἡ φωνὴ τῆς Λένης καὶ ἔφευγε ἡ ζέστα τῆς καρδιᾶς, σσο ἔπειτε στὸν ὑπνο . . .»

Ἡ ἴστορίες τοῦ Γιάννου Ἐπαγγέλτη καταλήγουν εἰς δύο μικρὰ ποιήματα ἀξιοσημείωτα, τὰ «Μάτια» καὶ τὴν «Ἐπιγραφήν», διὰ τὸν πλοῦτον τῆς γλώσσης καὶ τὸ κάλλος σπανίων τινῶν ἐπιθέτων οἱ στίχοι τοῦ πρώτου δὲν στεροῦνται λυρικοῦ κάλλους, ἀλλὰ προτιμῶ τὴν πλαστικὴν χάριν τοῦ δευτέρου, λαξευθέντος ὡς ἔξης:

Λουλούδι τοῦ περιβολοῦ ξεχωρισμένο ἀπὸ τὰλλα,
Ζήλεια κρυφή ποῦ τὸ βλεπε, χαρὰ τρελλὴ ποῦ τόχε,
Μὰ κεῖ ποῦ τὸ καμάρωνε καὶ τάχριθωροῦσε,
Απάνου στὴ δροσοβούλιά, στὸ μοσκοβόλημά του,
Φύσησε λίθιας καφερὸς κι ἀνεμος βασκανιάρης,
Ποὺ τὴ δροσιά του ρούφησε, τὴ μυρουδιά του πῆρε,
Καὶ μαραμένο καὶ γλωμὸ τὸ πλάγιασε στὸ γῶμα.
Κλαίτε το ποῦ μαράθηκε, κλαίτε καὶ ποῦ τὸ κλαίει.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ γέννησις νάνου.

Εἰς τὴν γυναικολογικὴν κλινικὴν τῆς Ζυρίχης εἶδεν ἐσχάτως τὸ φῶς, ώς ἀναφέρει ἡ «Νέα ἐφημερίς τῆς Ζυρίχης», κοράσιον τὸ ὄποιον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ εἶχε μῆκος 40 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου καὶ ἐξύγιες δύο κιλούργραμμα. Τὸ τρυφερὸν πλάσμα χαίρει ἀπρὸν ὕγειαν, ἦν πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν περὶ αὐτὸῦ διὶ ἴσχυροτάτων κραυγῶν ἀποδεικνύει. Ἡ μήτηρ τοῦ ἐγεννήθη τῷ 1868 εἰς Πομερανίαν, ἥτο δὲ θυγάτηρ τοῦ πατιγνώστου νάνου «Ναυάρχος Πικολίνω», ζυγίζει δὲ 1 ½ κιλούργραμμα καὶ ἔχει μῆκος 80 ἑκατοστομέτρων. Ἡ σύζυγος τοῦ «Ναυάρχου Πικολίνω» εἶχε φυσιολογικὸν μέγεθος καὶ λίγα ἀνεπτυγμένας σωματικάς δυνάμεις· ἔτεκε δὲ 7 τέκνα ἔξ δύο νάνους. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐν τῇ γυναικολογικῇ κλινικῇ τῆς Ζυρίχης εἶνε μεγάλου ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, διότι μέχρι τοῦδε οὐδεμία νάνος ἔτεκε τέκνον. Οἱ Ιατροὶ ἐδειπλώνονται στὸν πότερον τοῦτον τὸν ἀνοπόδευκτον Καισαρικὴν τομήν. Ἡ λίγας δύμως δύσκολος ἐγγειόρησις κύτη ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Myder. Μήτηρ καὶ τέκνον ἔχουσι καλῶς. Σημειώτεον ἐπίσης ὅτι ὁ πατήρ τοῦ μικροῦ πλάσματος τὸ ὄποιον πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐγεννήθη εἶχεν ὄψος 1,72 τοῦ μέτρου.

Ἡ γονιμότης τῶν ίχθύων.

Ὦ γυνατὸν ἡ φύσις ἐδώρησεν εἰς τοὺς ίχθύς πρὸς διετήρησιν τοῦ γένους τῶν ἔκτακτων γονιμώτητα. Οὕτω π. γ. εὑρέθησαν τὰ ὡὰ τοῦ μερισμού της τοῦ σιλούρου ἀνερχόμενα εἰς 17,000 τὰ δὲ τοῦ κυπρίνου (σαζάνι ἡ

γρεβάδι) ἀναλόγως τῆς ἀναπτύξεως του εἰς 300-700 γχλ. Κατὰ τελευταίας ἐρεύνας τοῦ Φίρελτον, παράγει ἡ λότα, ητὶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ γονιμώτερος τῶν ἰχθύων ἑτησίως 20-30 ἑκατομ. ὠῶν. Ο στόκος γεννᾷ ἐν γένει 2-3 ἑκατομ. ὠῶν, φθάνει ὅμως καὶ μέχρις 8 ἑκατομ. Ὁ ναλορίας (τὸ μερλόψφαρον) παράγει ἑτησίως 4-7 ἑκατομ. ὁ δὲ σύντος (συάντος) εἶναι τόσον γόνιμος ὥστε γεννᾷ ἑτησίως 5-6 ἑκατομ. ὠῶν. Ὁλιγώτερον παραγωγικὸς εἶναι ὁ γάρδος, ὅστις γεννᾷ μόνον 200-300 γχλ. ὠῶν ἐν ᾧ ἡ κοινὴ λιμάνδα παράγει 30-60 γχλιάδας. Τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν περίπου παράγει καὶ ἡ μανίς (ρέγκα) διατί ἡ τελευταία ἐρεύνα 16 τοιούτων ἔδωσε μέσον ὄρον ἀνώτερον τῶν 30 γχλ. ὠῶν· καὶ ἡ λεγομένη λίρα ἡ τρίγλα παράγει μόνον ὀλίγας ἑκατοντάδας ὠῶν, ὁ ςρρην ὅμως τὰ κρύπτει εἰς σάκκον, ὃν ἔχει πρὸ τῆς γαστέρος καὶ τὰ προσφυλάσσει τοιουτορέπωταις ἀπὸ τῶν διωκτῶν. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ Φήτσα (Ψηστί) ὡς εἴς τῶν γονιμωτάτων ἰχθύων διάτοι καίτοι ἔχει μόλις μῆκος ποδὸς, παράγει ½ ἔως 1 ½ ἑκατομ. ὠῶν· ἡ κοινὴ γλωσσα εἶναι ὡσαύτως λίαν παραγωγική, ἐν τούτοις δὲν καταρθώθη μέχρι τοῦδε νὰ δρισθῇ ἀκριθῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ὠῶν της. Ἡ κολοσσαία αὐτὴ ἀναπαραγωγικότης καθιστᾶ καταληπτὸν διατί τόσα εἰδή, ἀτιναίνενε ὅλως ἀσπλαχναὶ καὶ ἔχουσιν ἔξαρτετον γεῦσιν δὲν ἔξηφανίσθησαν πρὸ πολλοῦ.

Κίνδυνοι Σιαμαίας ποιγκιπίδδον.

Ἐν Βάνγκ Κόκ ἐκηδεύθη ἐσχάτως ἡ πριγκίπισσα Πάρο, θεία τοῦ βασιλέως Χρὸμ Τουάνη καὶ σύζυγος τοῦ ἄλλοτε Σιαμαίου πρεσβευτοῦ ἐν Λονδίνῳ πρίγκηπος Φρά. Ὁ νεκρὸς αὐτῆς ἀπέτεθη ἐν τῷ ἀνακτόρῳ Μασθόου, ὃπου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οἱ ιερεῖς τοῦ Βουδά προσηγόρισαν παρὰ τὸ φέρετρόν της. Τὴν ἐσπέραν τῆς τρίτης ἡμέρας παρεστάθη ὑπὸ Σινῶν ὑποκριτῶν δρᾶμα ἐν ᾧ πειριγράφετο ὁ βίος τῆς θανούσης· ὁ νεκρὸς ἐτέθη κατόπιν εἰς ξύλινον φέρετρον, ἐσωτεριῶς περιβεβλημένον διὰ χαλκοῦ καὶ ἔξωτεριῶς διὰ φύλλων χρυσοῦ. Τότε δὲ ὁ βασιλεὺς περικυλούμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν γυναικῶν του ἐπλησίασε τὸ φέρετρον καὶ τὸ ἡγαψε διὰ τοῦ ιεροῦ πυρσοῦ. Τὰ λείψανα τοῦ οὐτώ ἀπανθρακωθέντος νεκροῦ συνήγθησαν κατόπιν καὶ ἐτέθησαν ἐντὸς ἀμφορέως.

Μητρικὴ διοργάνωση.

Εἰς σιαποθήκην τινὸν τοῦ Βίττεν ἐν Βεστφαλίᾳ ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν μετακόμισιν τῶν σάκκων τοῦ σίτου ἐννέα μικροὶ ποντικοί. Ἐργάτης τις ἐπρόκειτο νὰ τοὺς θανατώσῃ, ὅτε παρετήρησεν ὅτι ἡ ποντικομάννα ἔξηγαγε κατὰ πρῶτον ἐντρομοὶς τὴν κεφαλὴν ἔκ τινος σάκκου, εἴτα δὲ ἐπλησίαζε προσεκτικῶς. Καίτοι δὲ διάφοροι ἐργάται εἰργάζοντο πέριξ καὶ πλησιέστατα τῶν νεογνῶν προστήγισεν ἐπὶ τέλους τὰ μικρά της, παρέλαβεν ἐν ἕξ αὐτῶν καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς μίαν γωνίαν· μετ' ὀλίγον ἀνεφάνη πάλιν παραλαβοῦσα δεύτερον καὶ τρίτον ποντικίδιον, ἀναλαβοῦσα δὲ τέλος θάρρος εἰχεν ἥδη ἔξασφαλίσει τὸ ἔξ, ὅτε ὁ ἐργάτης παραλαβὼν τὰ τρία ὑπολειφθέντα τὰ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κειρόδος του. Ἡ γραία μῆς ἐσάστισεν δλίγον, ἐπλησίασεν, ἀπεμακρύνθη, ἐπανῆλθε τέλος πάλιν προσεκτικῶς ἀνερριγήθη μετὰ δισταγμοῦ ἐπὶ τῆς κειρόδος του ἐργάτου καὶ ἔσωσεν οὕτω χωρὶς νὰ στοχασθῇ τὸν ἴδιον κίνδυνον καὶ τὰ τρία λιπάντα τέκνα της.

P*

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

Τὸ ἀπεγκιρείσαμεν, τὸ ηγχαριστήσαμεν διὰ τὴν ἡπιότητά του, τὸ προεπέμψαμεν μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ὅχι ἀνεισθήματος λύπης. 'Αλλ' ἡσαν πρόωρα αὐτὰ ὅλα. Ἡ μεταβολὴ ἡτο στιγμαίᾳ καὶ παροδική. Τὸ καλοσκαῖρι ἐπέστρεψεν ἡ μᾶλλον δὲν ἔψυγεν ἀκόμη. Σειρὰ ἡμερῶν ἐκτάκτως θερμῶν, νύκτες σεληνόφωτοι, χλωιαραὶ, οὐρανὸς αἰθρίος, γαλήνη, μαγεία. Λησμονεῖ κανεὶς ὅτι εἶναι φινόπωρον καὶ εἶναι τόσον ὠραία ἡ παράτασις αὐτὴ τοῦ θερινοῦ καύσωνος καὶ τῆς θερινῆς ζωῆς, ὥστε θὰ ηγχετέ τις νὰ τὸ ἐλημημόνει ἐπὶ μακρόν . . .

+

'Επι τῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τῆς Μεγάλης Δουκίσσης Ἀλεξάνδρας, ἐτελέσθη ἐπίσημον μνημόσυνον ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ γαῷ, χοροστατοῦντος τοῦ Σ. Μητροπολίτου καὶ παρόντων τῶν Ὑπουργῶν, τῶν Αὐλικῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐν τέλει. Ηλικθίος λαοῦ προσέτρεψεν εἰς τὸν πένθιμον ἥχον τῶν καθόνων ἵνα δεσμῇ ὑπὲρ τῆς Ἀλεξάνδρας του, καὶ ἀκόμη μίαν φορὰν ἐδάκρυσαν οἱ ὀφθαλμοί, πρὸ τῶν ὀποίων παραμένει ζῶσα ἡ γλυκεῖα μορφὴ τῆς Βασιλοπούλας, τῆς σθεσθείσης ὡς ἔνδαλμα ὁνείρου.

+

Ποσάκις, τὰς τρυφεράς μας ἀναγνωστρίας προπάντων, συνεκίνησεν ἡ θέα πτωχοῦ ἀναπήρου, τυφλοῦ, ρακενδύτου, ἐλεεινοῦ, τείνοντος χεῖρα ἐπαίτιδα, καθημένου παρὰ τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ καὶ θρηνωδεύοντος... 'Επ' ἐσχάτων οἱ ἀθηναῖοι περίπατοι ἔδριθον τοιούτων θεαμάτων. Γυναῖκες, ἀνδρες, γέροντες, κόραι, παιδία, βρέφη μὲ δψεις ἀποτροπαίους, εἰς συμπλέγματα τερατωδῆ, ἀνέκοπτον τὸ βῆμα τοῦ φλευσπλάγχνου διαβάτου . . . 'Αλλ' ἡρχισε νὰ μή τους πιστεύῃ πλέον ὁ κόσμος. Ἡ ἀθλιότης των εἶναι προσποίησις, ἡ ἐπαιτεία των ἐμπόριον. Τὴν ἡμέραν ἐπωφελοῦνται τοῦ ἀνθρώπινου σίκτου καὶ πενταρροιογούν, τὴν νύκτα διασκεδάζουν, ἀσωτεύουν, δργιάζουν. 'Εν τοιούτον καταγάγιον ἐπαιτῶν ἀνεκάλυψει ἡ ἀστυνομία κατ' αὐτὰς εἰς ἀπόκεντρόν τινα συνοικίαν. "Ανδρες καὶ γυναικες ἔτρωγαν, ἔπιναν, ἐχρέουν, ἔτραγωδεύσαν, ἐχαλούσαν κόσμον. Οἱ τυφλοὶ ὀφθαλμοὶ εἴχον ἀναδέψει, οἱ στρεβλοί πόδες εἴχον εύθυνθῇ, τὰ ράκη εἴχον ἀπορριφθῇ ὅμοι μὲ τὴν ὅψιν τῆς πείνης, τῆς ταλαιπωρίας, τῆς ἀθλιότητος. Κύριοι καὶ κυρίαι ὀδηγήθησαν τότε εἰς τὸ κρατητήριον καὶ ἐκεῖθεν θὰ σταλοῦν εἰς τὰς πατρίδας των. Οὕτω δὲ ἡ ἀσχημία τῶν κεντρικῶν ὁδῶν θὰ ἐκλείψῃ ἡ τούλαχιστον θὰ μετριασθῇ. Εἰς τὸ ἔξτης, αἱ τρυφεραὶ μας ἀναγνώστριαι προπάντων, ἀς μή συγκινῶνται τόσον εὔκολα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπατεώνων εὔρισκονται καὶ ἀληθεῖς ἐπαίται, δυστυχεῖς θνητοί πειρατές της ἀνάγκης, τείνοντες τὴν χεῖρα ἐλλείψει ἐργασίας, διὰ νὰ θρέψουν τὰ πεινῶντα τέκνα των. "Ε, δὲν χρειάζεται καὶ μεγάλη